

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите
Национална служба за съвети в земеделието

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА СЪВЕТИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО	
София 1331, ул. Банско шосе № 7 тел. 810 09 88, факс: 810 09 92	
регистр. индекс -	УЧ-02-713
дата	16.12.2021г.

ДО

Г-Н ГЕОРГИ СЪБЕВ

**ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА ПРСР 2014-2020 Г.**

ДО

Г-ЖА ЕЛЕНА ИВАНОВА

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ "РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ"
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ**

ОТНОСНО: Предложения и коментари от Национална служба за съвети в земеделието относно проекти на интервенции във връзка със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 г., които ще бъдат разгледани на Осемнадесето заседание на ТРГ за разработване на СПРЗСР на 21.12.2021 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н СЪБЕВ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО ИВАНОВА,

Във връзка получено от Секретариата на Тематичната работна група(ТРГ) за разработване на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР) писмо по електронна поща на 09.12.2021 г. за провеждане на Осемнадесето заседание на ТРГ за разработване на СПРЗСР, което ще се проведе на 21.12.2021 г., приложено Ви изпращам предложения и коментари на Национална служба за съвети в земеделието.

По отношение на горепосочените коментари, като лице за контакт от страна на НССЗ определям г-н Димитър Ванев (e-mail: vanev@naas.government.bg, тел.:02 81000974 и моб.тел. 0882 498 016).

Приложение: съгласно текста

С уважение,

Любомир Маринов

Изпълнителен директор на НССЗ

МХ/ИОДИМС/ГД СЗАЛ/НССЗ

Предложения и коментари от Национална служба за съвети в земеделието относно проекти на интервенции във връзка със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 г., които ще бъдат разгледани на Осемнадесето заседание на ТРГ за разработване на СПРЗСР на 21.12.2021 г.

I. Относно интервенцията: „Професионално обучение и придобиване на умения“

1. По отношение на букви „а“ и „д“ на част „Максимален размер на допустимите разходи“ на раздел 5 „Нива на подпомагане /премии/ методи за изчисляване (включително диференциации за групи от територии, където е приложимо) и, когато е приложимо, кратко обяснение защо посочените са подходящи за постигане на целите, (също и по отношение на базовите изисквания)“, предлагаме **максимален размер на допустимите разходи за един бенефициент** да се променят както следва:

Максимален размер на допустимите разходи за един бенефициент по отделните дейности е както следва:

- а) за провеждане на курсове за придобиване на квалификация по професия или по част от професия, съгласно изискванията на Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) - **600 000 лв.** ~~200 000 лв.~~;
- д) за провеждане на демонстрационни дейности – **300 000 лв.** ~~600 000 лв.~~.

Мотиви:

По отношение на буква а): Считаме, че най-големи са разходите за обучения за дългосрочните курсове от 150 учебни часа и при това положение, максималната стойност на разходите би трябвало да бъде най-голяма и за тези курсове за да може да се стимулира и тяхното провеждане. По отношение на буква д): Демонстрационните дейности са еднократни и въпреки, че има допълнителни разходи свързани с организирането на демонстрацията има много по-малко разходи в сравнение с курсове от 30 и 150 учебни часа, където има и нощувки и храна и наем зали, а и при тях също има обучение/практика в земеделските стопанства, което е вид демонстрация!

II. Относно интервенцията: „Консултантски услуги и повишаване на консултантския капацитет“

1. По отношение на раздел 3 „Условия за допустимост“:

А. В текста „да докажат надеждност по отношение на изискванията, условията и стандартите, насочени към минимални изисквания за добро селскостопанско и екологично състояние, обществено здравеопазване, здраве на животните и растително здраве, както и опазването на околната среда и водите и хуманно отношение към животните. За да докаже

надеждност консултантската организация трябва да разполага с най-малко двама **ключови** консултанти, които да притежават професионална квалификация или доказан професионален опит в областта на съответните приоритетни области по отделните видове консултантски пакети.“ да отпадне „ключови“.

Мотиви:

Считаме, че е трудно се даде дефиниция на термина „ключов“ консултант и е достатъчно само да се уточни, че трябва да са консултанти. Ключовия предполага и допълнителни отговорни и задължения за тях, които не са описани в интервенцията.

Б. Част „Подбор на бенефициенти за предоставяне на консултантски пакети, попадащи в обхвата на интервенцията“ да се промени по следния начин:

- Оценка на качеството за всеки вид консултантски пакет – ще се оценява съдържанието на представените консултантски пакети за степен на съответствие с европейското и националното законодателство в обхвата на включените модули, предложен интерактивен подход и съответствие с идентифицираните потребности и цели в стратегическия план;
- ~~Качество на консултантския екип за всеки пакет – брой на участниците, квалификация и опит, разпределение на отговорностите между участниците в екипа~~
- **Наличие на натрупан/доказан опит в предоставяне на консултантски услуги на земеделски стопани в обхвата на по-голяма част от консултантските пакети, които желаят да предоставят в т.ч. за кандидатстването по предходната Програма за развитие на селските райони 2014 -2020 г.**
- **Осигурен лесен достъп от бенефициента за земеделските стопани за получаване на консултантските пакети**

По отношение на Консултантски пакети №1 и 2 до провеждане на процедурата за подбор се определя НССЗ да предоставя тези консултантски пакети след одобрение от Управляващия орган на представеното от НССЗ съдържание на тези консултантски пакети.

Мотиви:

По отношение на промените в критериите за подбор: Считаме, че чрез добавения критерий относно натрупан/доказан опит в предоставяне на консултантски услуги ще се даде и приоритет на всички организации (и публични и частни, които са показали, че имат капацитет и умения да представят съветнически услуги в областта на интервенцията). Предлагаме критерия „Качество на консултанския екип за всеки пакет – брой на участниците, квалификация и опит, разпределение на отговорностите между участниците в екипа“ да отпадне тъй като квалификацията на екипа и на организацията са обект на допустимост и не би трябвало и да са обект на приоритет / критерии за оценка. Оценка на

качеството на екипа е твърде субективно и трудно измеримо. Също така периодът е твърде дълъг и е възможно да има промени в екипите, което да доведе и до големи трудности в изпълнението на интервенцията и трудности дали новия член на екипа като качество отговаря на напусналия член на екипа.

По отношение на предложението НССЗ да предоставя консултантски пакети №1 и 2 до провеждане на процедурата за подбор: По този начин ще се гарантиран, че при забавяне на одобрението на консултантските организации, младите фермери и малките стопанства няма да останат без консултантска помощ в случай на отваряне на приема на проекти по интервенциите, по които могат да кандидатстват преди приключване на процедурата за подбор по интервенцията за съветническите услуги..

В. В част „Подпомагането се предоставя за извършване на следните дейности:“

В.1.) да се добави нов пакет със следното съдържание:

11) Консултантски пакет № 12: Предоставяне на консултантски услуги, насочени към млади фермери, малки и много малки земеделски стопани за подпомагане за изпълнението на проектите по интервенциите, за които са одобрени (СИ № 1, 2 и 7);

Мотиви:

Считаме, че опита, който натрупа НССЗ по консултиране на земеделските стопанства по ПРСР 2014 - 2020 г. показва, че младите фермери и малките стопанства имат значителна необходимост по предоставяне на съвети и консултации по изпълнение на одобрените проектни предложения особено по изготвяне на уведомителни писма за промени и на заявките за плащане. Включването на подобен консултантски пакет ще намали и опасността одобрените вече земеделски стопани да не изпълнят проекти съгласно изискванията и да бъдат санкционирани.

В.2.) По отношение на текста „Подкрепа за укрепване и разширяване на капацитета за предоставяне на консултантски услуги на общинско ниво“ да се уточни, че се отнася за НССЗ

Мотиви:

По-голяма яснота.

Д. В част „II. Подкрепа за разширяване на капацитета за предоставяне на консултантски услуги“ да се направят следните корекции:

II. Подкрепа за разширяване на капацитета за предоставяне на консултантски услуги

Предоставя се възможност за подпомагане на дейности, свързани с укрепване и разширяване на капацитета за предоставяне на консултантски услуги на много малки, малки земеделски стопанства и на млади земеделски стопани.

Тези дейности включват подпомагане функционирането на общински мобилни консултантски центрове (офиси) на **НССЗ**, които да осигуряват възможност за извършване на следните основни съветнически услуги, пряко свързани с функционирането на СИЗСП от тяхна страна:

- Предоставяне на съвети и консултации на **много** малки земеделски стопанства, **много** малки земеделски стопанства и млади земеделски стопани;
- Организиране на информационни събития за **много малки земеделски стопанства**, малки земеделски стопанства и млади земеделски стопани в различни населени места;
- Посещение на **много малки земеделски стопанства**, малки земеделски стопанства и **млади земеделски стопани** за разясняване на условията за кандидатстване по интервенциите, включени в Стратегическия план и за предоставяне на други съвети и консултации свързани с дейността им;
- **Подпомагане на укрепване на СИЗСП (AKIS) на общинско ниво;**
- Запознаване на земеделските стопани с целите на Европейското партньорство за иновации и възможностите за участие в оперативни групи.

Допустимите разходи, свързани с разширяване на капацитета за предоставяне на консултантски услуги посредством функциониране на мобилни общински центрове **на НССЗ** включват: разходи за закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи; разходи за възнаграждение на служителите; разходи за изработване, отпечатване и разпространение на информационни материали и за информационни мероприятия свързани с дейността на центровете и оперативни разходи, които са стриктно свързани с функционирането на мобилните общинските центрове.

Мобилни общински центрове (офиси) за предоставяне на консултантски услуги към НССЗ са самостоятелни звена, допълващи дейността на областните офиси на НССЗ, създадени по подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от ПРСР 2014-2020 г.

Мотиви:

С предлаганата промяна първо се уеднаквяват терминологията с другите интервенции включващи понятията за малки и много малки стопанства . Второ предлаганата промяна е в съответствие с описанието на Системата за знания и иновации в селското стопанство (СИЗСП) (AKIS) в Стратегическия план. Би трябвало мобилните общински да оказват подкрепа за развитието на СИЗСП на общинско ниво например чрез организиране на

различни мероприятия за представяне на различни иновации в земеделието. Така ще се допринесе и в по-голяма степен за повишаването на знанията и информираността на земеделските стопани в малките, отдалечени населени места за възможностите, които предоставя Стратегическия план за реализиране на интерактивни иновации. Също така мобилните общински офиси ще могат да спомогнат за ускоряване на потока от знания към земеделските стопани чрез преодоляване на пречките, свързани с достъпване на съответната информация, която ще бъде предоставяна на терен.

2. По отношение на раздел 5. „Нива на подпомагане /премии/ методи за изчисляване“

А. В част „Определяне на единни ставки“ да се добави и новия Консултантски пакет № 12 „Предоставяне на консултантски услуги, насочени към млади фермери, малки и много малки земеделски стопани за подпомагане за изпълнението на проектите по интервенциите, за които са одобрени“ в случай, че неговото включване като вид консултантски пакет бъде одобрено.

А. Предлагаме в „Ще бъдат определени единни ставки за следните допустими дейности:“ да бъде добавено с цел уеднаквяване в т.3 от „Условия за допустимост“: „- Консултантски пакет № 12: Предоставяне на консултантски услуги, насочени към млади фермери, малки и много малки земеделски стопани за подпомагане за изпълнението на проектите по интервенциите, за които са одобрени (СЦ № 1, 2 и 7);“ спрямо горе изложените мотиви.

Мотиви:

В съответствие с предлаганите промени за включване на нов консултантски пакет.

III. Относно интервенцията: **„Подкрепа за оперативни групи в рамките на Европейското партньорство за иновации“**

1. По отношение на раздел 3 „Условия за допустимост“:

А. В част 1. „Условия за допустимост на кандидатите“ като възможност за задължително участие в оперативната група да се допусне възможност или да са областни, регионални или национални представителни браншови организации за производство и преработка на селскостопански продукти или да са регистрирани земеделски стопани. Това да се допусне най-малко за случаите, при които към датата на стартиране на приема на проектни предложения няма одобрена представителна браншова организация в сферата на дейността на оперативната група т.е. да може да се създават оперативни групи за дейности свързани с продукти / сектори / култури / видове животни и т.н., за които няма одобрена представителна браншова организация.

Мотиви:

Тъй като процеса на създаване и одобряване на областно, регионално или национално представителна браншова организация може да се окаже много дълъг процес, това може да доведе до забавяне на стартиране на интервенцията. Също така оперативната група може да се създаде за дейности свързани с продукти / сектори / култури / видове животни и т.н., за които изобщо да не се одобри представителна браншова организация, което да доведе до ограничение за създаване на подобна оперативна група.

А. В част 2. „Условия за допустимост на проектните предложения“ текстът „Допустимите за подпомагане дейности в рамките на интервенцията следва да са свързани с производството, преработката и/или маркетинга на продукти, включени в Анекс № 1 на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) или памук, с изключение на риба и рибни продукти.“ да се промени по следния начин:

„Допустимите за подпомагане дейности в рамките на интервенцията следва да свързани с производството, преработката и/или маркетинга на продукти, включени в Анекс № 1 на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) или памук, с изключение на риба и рибни продукти **и/или с продукти в т.ч. отпадъчни или странични продукти получени в резултата на производството и/или преработката на продукти, включени в Анекс № 1 на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) или памук, с изключение на риба и рибни продукти** .“

Мотиви:

Трябва да се даде възможност да се създават оперативни групи и за дейности, които не са само директно, но които и не са изцяло директно свързани с производството, преработката и/или маркетинга на продукти, включени в Анекс № 1, например дейности свързани с преработката на растителните отпадъци получени от основната земеделска дейност на земеделските стопани или свързани с оползотворяването на оборския тор, който не е в Анекс № 1. По този начин ще може да се създават и повече оперативни групи допринасящи за опазване на околната среда и/или за увеличаване на ефективността на земеделските стопанства (например чрез оползотворяване на страничните продукти получавани в стопанството).